

*О.М. Балакірева,
канд.соціол.наук*

*Olga M. Balakireva,
Ph.D. in Sociology*

Д.А. Дмитрук

Dmytro A. Dmytruk

ГРОМАДСЬКА ДУМКА НА МЕЖІ 2006–2007 рр.: ОЦІНКА РОКУ, ЩО МИНАЄ, ТА ПОГЛЯД У МАЙБУТНЄ

Для підготовки матеріалів використані результати моніторингу громадської думки, що проводиться спільно Українським інститутом соціальних досліджень та Центром „Соціальний моніторинг”.

Вибіркова сукупність кожного опитування складає не менше 2000 респондентів, репрезентативна за основними соціально-демографічними ознаками по відношенню до дорослого населення України. Стандартні відхилення при достовірних 95 відсотках і співвідношенні змінних від 0,1:0,9 до 0,5:0,5 не перевищують 2%.

Метод отримання інформації: індивідуальне інтерв'ю („віч-на-віч“) за місцем проживання респондента.

Останнє опитування проводилося з 5 по 12 грудня 2006 р. в усіх областях України, АР Крим та місті Києві. Всього опитано 2279 респондентів віком від 18 років і старше. Стандартні відхилення при достовірних 95 відсотках і співвідношенні змінних від 0,1:0,9 до 0,5:0,5 становлять 1,26–2,11 відсотка. Опитування проведено у 131 населеному пункті України: 67 містах та 64 селах.

Метод отримання інформації: індивідуальне інтерв'ю за місцем проживання респондента „віч-на-віч“. Рівень досягнення респондентів – 73%.

Склад регіонів, які використані для аналізу регіональних особливостей: Західний регіон: Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Чернівецька області; Центральний регіон: Вінницька, Кіровоградська, Полтавська, Хмельницька, Черкаська області; Північний регіон: Житомирська, Київська, Сумська, Чернігівська області; Східний регіон: Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Луганська, Харківська області; Південний регіон: Миколаївська, Одеська, Херсонська області. АР Крим та м. Київ аналізуються окремо.

Рівень довіри до соціальних інститутів та політиків: кому більше довіряють?

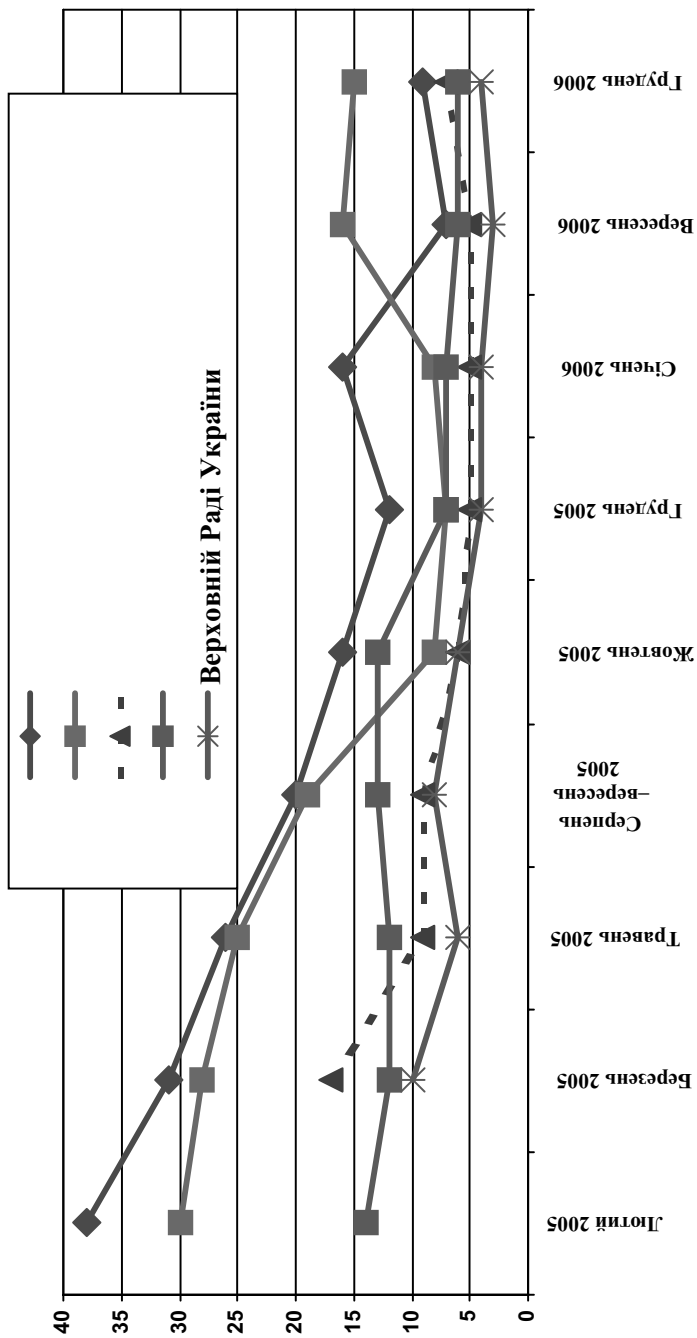
- **Рівень довіри до Президента України** за рік скоротився з 41% (у січні) до 34% (-7%). Частка тих, хто не довіряє Президенту (61%), більша частки тих, хто йому довіряє, на 27%.
- **Рівень довіри до Прем'єр-міністра** становить 44% (з вересня по грудень скоротився на 5%). Рівень недовіри сягнув 52% (негативний баланс у 8%).
- **Рівень довіри до Голови ВР** – 27% (з вересня по грудень скоротився на 9%), недовіри зріс до 67% (негативний баланс у 40%).
- **Загалом, рівень довіри до всіх трьох перших осіб держави має негативний баланс.**
- Традиційно найбільшою мірою населення довіряє таким суспільним інституціям, як засоби масової інформації та Збройні сили. Найменшою мірою користуються довірою населення політичні партії та блок НАТО.
- **До трійки політиків, яким найбільшою мірою довіряє населення країни, в грудні 2006 р. можна було віднести Віктора Януковича (44%), Юлію Тимошенко (37%) Віктора Ющенка (33%).** Незначно поступається останньому за рівнем підтримки Олександр Мороз (30%).
- **Жоден з українських політиків зараз не має позитивного балансу довіри.**

* Березень-вересень 2005 р. – вимірювався рівень довіри до Ю. Тимошенко;
жовтень 2005 р. – січень 2006 р. – вимірювався рівень довіри до Ю. Єханурова;
вересень-грудень 2006 р. – вимірювався рівень довіри до В. Януковича.

** До квітня 2006 р. – до В. Литвина;
з вересня 2006 р. – до О. Мороза.

Рис. 1. Динаміка рівня довіри (сума відповідей „Повністю довіряю” та „Скоріше, довіряю, ніж ні”), %

* Березень-вересень 2005 р. — вимірювався рівень довіри до Ю. Тимошенко;
 жовтень 2005 р. — січень 2006 р. — вимірювався рівень довіри до Ю. Єханурова;
 вересень-грудень 2006 р. — вимірювався рівень довіри до В. Януковича.
 ** До квітня 2006 р. — до В. Литвина;
 з вересня 2006 р. — до О. Мороза.

Рис. 2. Динаміка рівня повної довіри, (відповідь „Повністю довіряю”), %

Динаміка рівня довіри, %

	Довіряють (сума відповідей „Повністю довіряю” та „Скоріше довіряю, ніж ні”)							Не довіряють (сума відповідей „Повністю не довіряю” та „Скоріше не довіряю, ніж довіряю”)										
	12/ 2004	03/ 2005	05/ 2005	08- 09/2005	10/ 2005	12/ 2005	01/ 2006	09/ 2006	12/ 2006	12/ 2004	03/ 2005	05/ 2005	08- 09/2005	10/ 2005	12/ 2005	01/ 2006	09/ 2006	12/ 2006
Політичним партіям	23	26	29	31	31	25	23	26	21	60	50	58	57	57	67	68	64	73
Верховній Раді України	42	47	39	35	34	28	26	29	25	49	37	48	55	43	63	65	58	69
Кабінету Міністрів України	35	54	49	43	36	31	31	35	32	55	32	38	45	49	58	59	51	62
Національному банку України	40	46	39	42	37	33	40	39	31	43	31	42	41	46	50	43	44	54
СБУ	42	48	45	44	42	44	47	41	41	37	32	39	41	41	46	43	43	50
Міліції	39	38	36	38	34	35	38	33	31	55	48	54	52	56	59	58	58	65
Судовим органам	40	38	35	35	31	33	32	32	30	51	42	52	54	56	59	59	56	63
Прокуратурі	38	36	36	34	31	34	34	35	31	51	43	50	53	55	57	56	52	61
Блоку НАТО	23	26	21	22	23	19	21	21	21	55	47	53	56	56	63	62	65	68
Профспілкам	26	26	29	-	32	34	33	30	36	51	46	52	-	51	53	62	53	53
Голові державної адміністрації	39	34	35	-	32	30	32	34	27	43	35	40	-	41	53	51	44	60
Обласні ради	39	31	32	-	31	31	30	32	26	41	35	42	-	43	51	52	46	61
Голові державної адміністрації Вишого району	38	33	37	-	32	32	34	33	27	43	37	40	-	44	52	49	47	59
Міському (селищ., сільськ.) голови	48	39	43	-	43	40	45	50	39	35	36	36	-	40	47	45	38	50
Районній раді	40	33	35	-	34	35	34	35	29	38	35	40	-	43	51	50	45	58
Міській (селищній, сільській) раді	45	37	41	-	42	40	42	45	39	35	35	35	-	41	47	45	41	51
Громадським молодіжним об'єднанням	35	33	38	-	41	39	37	38	36	36	32	38	-	37	44	42	40	45
Релігійним організаціям	55	55	47	-	44	49	47	50	45	37	33	38	-	41	41	42	36	47
Збройним силам України	66	64	60	-	59	57	62	57	52	27	18	27	-	29	36	31	32	42
Засобам масової інформа-	46	59	57	70	53	58	57	56	56	47	34	35	21	40	37	37	36	39
Радіо Телебаченню	49	59	58	68	54	60	62	58	59	44	32	33	21	38	34	33	33	36
Телебаченню	50	64	63	70	59	61	70	64	65	44	29	30	18	34	34	26	28	31

Таблиця 2

Розподіл відповідей респондентів на запитання: „Якою мірою Ви довіряєте таким політичним діячам?“, %

	Повністю довіряю	В основному довіряю	В основному не довіряю	Зовсім не довіряю	ВВ	Я не знаю цього політика
Віктор Янукович	17	27	18	33	5	0
	44		51			
Юлія Тимошенко	14	23	21	38	4	0
	37		59			
Віктор Ющенко	9	24	27	35	5	0
	33		62			
Олександр Мороз	7	23	27	35	5	3
	30		62			
Петро Симоненко	9	19	24	39	4	5
	28		63			
Юрій Єхануров	4	22	32	28	7	7
	26		60			
Микола Азаров	5	20	22	26	6	21
	25		48			
Раїса Богатирьова	5	18	20	25	6	26
	23		45			
Роман Безсмертний	3	14	29	29	7	18
	17		58			
Юрій Бойко	2	12	22	20	9	35
	14		42			
Петро Порошенко	2	9	29	48	4	8
	11		77			
Арсеній Яценюк	2	8	15	16	7	52
	10		31			
Володимир Балогоа	1	7	15	16	7	54
	8		31			
Віталій Гайдук	0,3	5	12	14	5,7	63

Підтримка політичних партій – рейтинг у разі проведення дострокових виборів

- Якби у найближчу неділю відбувалися вибори до Верховної Ради України, вибір українців, зроблений 26 березня 2006 р., за показником партій, які подолали б прохідний бар'єр, залишився тим самим. **До парламенту потрапили б ті самі партії та блоки, але кількісний склад фракцій був би інакшим.** У грудні 2006 р. були готові проголосувати за Партію регіонів 30%, БЮТ – 17%, Блок “Наша Україна” – 7%, КПУ – 5%, СПУ – 4%.
- Електоральні уподобання мають виражену регіональну ознаку: Партію регіонів підтримують Схід, Південь та АР Крим. Лідером підтримки в решті регіонів можна вважати Блок Юлії Тимошенко.
- Електоральні симпатії щодо ймовірних кандидатур на посаду Президента доволі близькі до рівня підтримки очолюваних ймовірними кандидатами політичних сил: за В. Януковича проголосували б 32%, за Ю. Тимо-

шенко – 19%, за В. Ющенко – 8%, за П. Симоненка – 6%, за О. Мороза – 5%, за Ю. Луценка – 2%.

Таблиця 3

Динаміка електоральних уподобань населення України, %*

	10/ 2005	01/ 2006	02/ 2006	03/ 2006	Дані ЦВК	04/ 2006	09/ 2006	12/ 2006
Партія регіонів	18,7	31,5	30,1	31,5	32,1	31	30,7	30
Блок Юлії Тимошенко	18,0	15,3	13,7	15,3	22,2	21	16,7	17
Блок „Наша Україна”**	9,8	22	18,5	17,4	13,9	13	5,9	7
Комуністична партія України	8,7	6,0	6,9	6,1	3,6	5	4,7	5
Соціалістична партія України	8,3	6,1	7,2	6,5	5,6	5	3,3	4
Блок Наталії Вітренко "Народна опозиція"	2,1	1,2	3,3	3,3	2,9	2	1,3	2
Народний блок Литвина	5,7	5,7	5,7	5,3	2,4	2	0,8	2
"Громадянський блок ПОРА- ПРП"	0,9	0,8	2,4	3,0	1,5	1	1,3	1
Український народний блок Костенка-Плюща	1,1	0,7	3,2	3,3	1,9	1	0,8	1
Партія "Віче"	–	0,3	0,9	0,9	1,7	1	0,8	1
Опозиційний блок "НЕ ТАК!"***	2,1	1,6	2,8	2,5	1,0	1	0,3	1
За іншу партію	7,3	2,0	2,4	0,9	7,0	2	2,6	1
Не підтримую жодну	15,8	4,4	1,5	2,5	1,8+(2,4 зіпсовані)	1	6,2	9
Відмові відповідати/Не пам'ятаю/Не брав участі у голосуванні/	–	–	–	–	–	14	24,6	19

* У таблиці наведені показники політичних партій та блоків, які, за даними ЦВК, отримали підтримку більш ніж 1% опитаних.

** До жовтня 2005 р. вимірювався рейтинг НСНУ.

*** До січня 2006 р. вимірювався рейтинг СДПУ(о).

Таблиця 4

Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Якби вибори до Верховної Ради України відбувалися в найближчу неділю за партійними списками і в списку для голосування були такі партії, то за список якої політичної сили Ви проголосували б? “, залежно від регіону опитування*, %

	Захід	Центр	Північ	Схід	Південь	АР Крим	м. Київ
Партія регіонів	5	13	14	50	46	68	11
Блок Юлії Тимошенко	32	22	22	6	7	13	36
Блок «Наша Україна»	14	10	6	3	7	1	11
Комуністична партія України	2	9	6	5	6	8	5
Соціалістична партія України	1	8	6	2	4	1	7
Не братиму участі у виборах	9	9	14	8	10	3	8
Проголосую проти всіх	9	11	10	10	7	3	8
Важко відповісти	18	8	12	8	5	3	10

* Дані наведені по партіях та блоках, що мають підтримку більше 2% опитаних.

Таблиця 5

Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Якби вибори до Верховної Ради України відбувалися в найближчу неділю за партійними списками і в списку для голосування були такі партії, то за список якої політичної сили Ви проголосували б?”, залежно від віку, %

	18–28	29–39	40–49	50–59	60 та старше
Партія регіонів	30	30	31	32	27
Блок Юлії Тимошенко	20	18	18	19	13
Блок «Наша Україна»	8	6	8	5	7
Соціалістична партія України	2	3	3	3	6
Комуністична партія України	2	1	3	5	14
Не братиму участі у виборах	9	11	7	8	10
Проголосую проти всіх	9	12	11	8	7
Важко відповісти	11	10	9	10	9

* Дані наведені по партіях та блоках, що мають підтримку більше 2% опитаних.

Рівень підтримки політиків – можливих претендентів на посаду Президента України

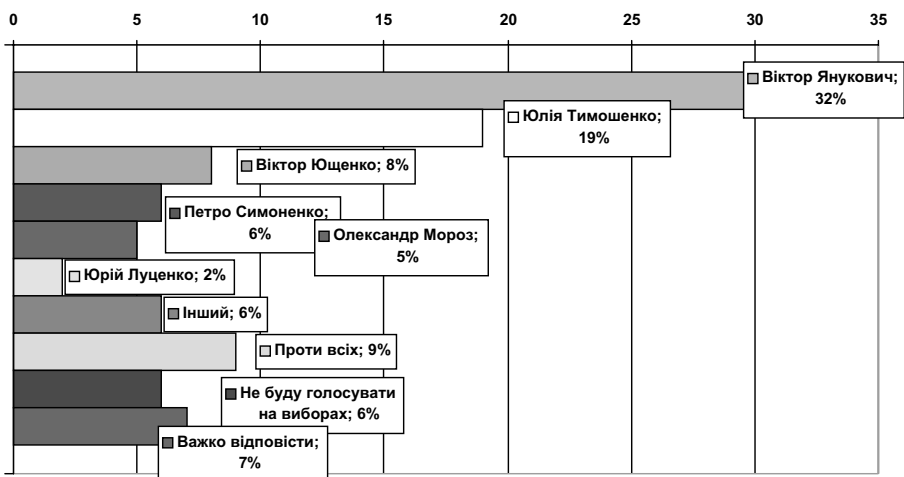

Рис. 3. Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Якби вибори Президента України відбувалися у найближчу неділю, то за кого Ви проголосували б?”

Ідейно-політичні орієнтації населення

- За даними моніторингового опитування, в країні вже доволі тривалий час зберігається стійке розмежування прихильників різних ідейно-політичних течій. У грудні знов зафіксовано перевагу ідейно-політичного напрямку, що орієнтує людей на поєднання ідеї ринкової економіки та об'єднання України з Росією (20%). На другому місці за рівнем підтримки знаходиться національно-демократична ідеологія (16%). Суперництво цих двох ідеологій фактично є результатом уже закріпленої у свідомості громадян прихильності до одного з двох векторів розвитку.
- **У разі проведення референдумів більшість населення України проголосувала б за вступ до ЄС (52%), СОТ (56%) та ЄП (55%). Ідея вступу до НАТО не була б підтримана** (за проголосували б 24%, проти – 58%). П'ята частина населення або не брала б участі у референдумі, або не визначилася.

Таблиця 6

**Динаміка відповідей респондентів на запитання:
„Який ідейно-політичний напрям найбільшою мірою відповідає
Вашим власним переконанням?“, %**

	Травень 2004 р.	Травень 2005 р.	Серпень- вересень 2005 р.	Жовтень 2005 р.	Грудень 2005 р.	Січень 2006 р.	Лютий 2006 р.	Вересень 2006 р.	Грудень 2006 р.
Політичний напрям, що поєднує ідеї ринкової економіки і об'єднання України з Росією	8	14	15	14	17	18	17	18	20
Національно-демократичний	11	18	18	13	14	18	18	16	16
“Зелений”	8	5	5	6	6	5	2	3	7
Комуністичний	14	6	8	7	7	6	8	8	6
Соціал-демократичний	8	8	5	5	7	8	8	7	6
Неполітичний рух, який відстоює ідеї громадського контролю за діями влади	–	–	–	–	3	4	3	5	5
Соціалістичний	8	5	5	4	6	6	7	4	4
Християнсько-демократичний	4	3	3	2	2	3	2	1	2
Ліберальний	2	3	2	2	2	1	2	2	2
Радикально-націоналістичний	1	1	2	1	1	1	1	1	1
Інше	0,2	1	1	0	1	1	1	1	1
<i>Жодний</i>	15	11	11	12	12	8	9	11	15
<i>Я не орієнтуюся в політичних течіях</i>	17	18	16	22	17	16	17	18	12
<i>Важко відповісти</i>	7	7	9	12	5	5	5	5	3

Таблиця 7

**Розподіл відповідей респондентів на запитання:
“Якби найближчої неділі проводився референдум з питання
вступу України до, як би Ви проголосували?”, %**

	За вступ	Проти вступу	Не брав би участі в референдумі (не голосував би)	Важко відповісти
НАТО	24	58	10	8
Європейського Союзу	52	29	9	10
Світової організації торгівлі (СОТ)	56	20	11	13
Єдиного економічного простору (ЄЕП)	55	23	11	11

Таблиця 8

**Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Якби найближчої
неділі проводився референдум з питання вступу України до,
як би Ви проголосували?”, залежно від регіону опитування, % тих,
хто проголосує “ЗА”**

	Захід	Центр	Північ	Схід	Південі	АР Крим	м. Київ
НАТО	58	19	23	12	10	7	43
Європейського Союзу	79	52	54	39	58	17	56
Світової організації торгівлі (СОТ)	77	52	57	43	65	46	58
Єдиного економічного простору (ЄЕП)	32	51	48	63	79	94	34

Громадська думка щодо найважливіших подій, що сталися впродовж 2006 року:

- **Основними подіями, що відбулися в особистому житті**, респонденти традиційно вважають народження нових членів родини, шлюб та зміни, пов'язані із значними життєвими етапами – початок та закінчення навчання, отримання диплому, працевлаштування, ювілей.
- **Основною подією на рівні свого населеного пункту** респонденти вважають минулі вибори, які сформували нову владу, та різні заходи, що покращували благоустрій їхніх населених пунктів, розвивали інфраструктуру тощо.
- **Основною подією в країні** респонденти вважають вибори до Верховної Ради України та створення антикризової коаліції.
- **Основною, найбільш яскравою подією в світі** назвали Чемпіонат світу з футболу. Багато уваги у відповідях респондентів приділено військово-політичним конфліктам та війнам. Респонденти згадували війну в Іраку, протистояння Лівану та Ізраїлю, випробування ядерної зброї Північною Кореєю тощо. Доволі сильну стурбованість викликають терористичні акти та природні катаклізми, що сталися протягом року.

В особистому житті респондентів

Таблиця 9

... які, принесли радість		... які принесли смуток	
Народження дитини, онука, онучки	10%	Хвороба близької людини, смерть близької людини	2,4%
Вступ до навчального закладу, закінчення навчального закладу	7,2%	Розлучення	1%
Весілля	6%		
День народження	5%		
Знайомство з хлопцем, дівчиною	2%		
Зустріч з близькими	2%		
Повернення сина з армії	1%		
Вихід на пенсію	1%		
Працевлаштування, підвищення на роботі			4%
Успіх у роботі			3,2%
Велика покупка (квартира, музичний центр, пральна машина, комп'ютер тощо)			3,6%
Ремонт			1,8%
Поїздка на відпочинок			1,2%
Ріст цін			1%
Вибори			2%
<i>Важко відповісти</i>			16%

Усього було більше 70 подій.

У житті населених пунктів

Таблиця 10

Вибори мера міста, сільського, селищного голови	21%
Благоустрій населеного пункту: поліпшення комунальних послуг (газифікація, водопостачання, каналізація); вирішення транспортних проблем (відкриття нових маршрутів); будівництво храму; ремонт доріг, вулиць, будинків, освітлення вулиць	16%
Міські свята; річниця шкіл, заводів; відкриття пам'ятників	5%
Культурні події (гастролі, концерти)	2%
<i>Не було важливих подій</i>	10%
<i>Важко відповісти</i>	28%

Усього було названо більше 60 різних подій.

в Україні

Таблиця 11

Вибори до Верховної Ради України	24%
Прихід до влади Партії регіонів, формування антикризової коаліції	8%
Ріст цін	4%
Програш "помаранчевих", розпад їх коаліції	4%
Спортивні події	3%
Розчарування владою	2%
<i>Важко відповісти</i>	21%

Всього було названо більше 50 подій.

В світі

Основною, найбільш яскравою подією у світі назвали Чемпіонат світу з футболу. Багато уваги у відповідях респондентів приділено військово-політичним конфліктам та війнам. Респонденти згадували війну в Іраку, протистояння Лівану та Ізраїлю, випробування ядерної зброї Північною Кореєю тощо. Доволі сильну стурбованість викликають терористичні акти та природні катаклізми, що відбулися протягом року.

Суб'єктивні оцінки матеріального становища пересічних українців та очікуваних змін

За самооцінками свого матеріального становища, **близько чверті населення живе нижче межі бідності**: 7% вимушені економити навіть на харчуванні, 20% усі кошти витрачають на харчування і не мають можливості придбати необхідний одяг, взуття тощо. **Середній дохід на одного члена родини становить 780 грн.**, особистий – 906 грн. **Достатнім для нормального життя респонденти, в середньому, вважають дохід на одного члена родини розміром 1 638 грн.**, що перевищує отримувани доходи більш ніж у 2 рази. Запити населення суттєвим чином залежать від місця проживання (мешканців сільської місцевості задовольняють 1358 грн., а в обласних центрах запит, у середньому, становить 2053 грн.), від матеріального становища (чим воно краще, тим більший запит) та віку.

Порівняно із попереднім роком респонденти більш песимістично оцінюють зміни свого матеріального становища, переважно зазначаючи, що суттєвих змін за рік не відбулося (53%). Частка тих, хто зазначив погіршення матеріального становища (27%), на 10% перевищує питому вагу тих, у кого матеріальне становище поліпшилося (17%).

Таблиця 12

Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Як би Ви могли оцінити фінансове становище своєї родини?”, %

Будь-які покупки можу зробити в будь-який час	2
Вистачає на харчування, одяг, взуття, дорогі покупки (телевізор, холодильник тощо). Для таких покупок, як нова машина, дачна ділянка тощо, необхідно накопичувати або позичати гроші	11
Вистачає на харчування, одяг, взуття, інші покупки. Для придбання дорогих речей (велика побутова техніка: телевізор, холодильник, комп'ютер, пральна машина) необхідно накопичувати або позичати гроші	26
Вистачає на харчування та необхідний одяг, взуття. Для таких покупок, як гарний костюм, мобільний телефон, мала побутова техніка (праска, пилосос тощо), необхідно накопичувати або позичати гроші, брати кредит	34
Вистачає на харчування. Для придбання необхідного одягу, взуття треба накопичувати або позичати гроші	20
Змушені економити навіть на харчуванні	7

Таблиця 13

Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Якщо матеріальне становище середньостатистичної сім'ї України прийняти за деякий середній показник, то як Ви порівняно з ним оцінюєте матеріальне становище Вашої сім'ї?”, %

Дуже високе	0
Високе	3
Вище середнього	7
Середнє	41
Нижче середнього	31
Низьке	14
Дуже низьке	4

Таблиця 14

Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Скажіть, будь ласка, яким був дохід Вашої родини минулого місяця в розрахунку на одного члена родини?”, %

50–200 грн.	6	Середнє значення 780 грн.
201–300 грн.	8	
301–400 грн.	17	
401–500 грн.	12	
501–1000 грн.	21	
1001 і більше грн.	11	
<i>Відмова від відповіді</i>	<i>17</i>	
<i>Важко відповісти</i>	<i>8</i>	

Таблиця 15

Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Скажіть, будь ласка, яким був Ваш особистий дохід минулого місяця?, %

50–200 грн.	4	Середнє значення 906 грн.
201–300 грн.	3	
301–400 грн.	18	
401–500 грн.	11	
501–1000 грн.	21	
1001 і більше грн.	14	
<i>Відмова від відповіді</i>	22	
<i>Важко відповісти</i>	7	

Таблиця 16

Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Скажіть, будь-ласка, який щомісячний дохід в розрахунку на одного члена сім’ї Ви вважали б сьогодні достатнім для нормального життя у Вашому населеному пункті?”, %

100–500 грн.	6	Середнє значення 1638 грн.
501–750 грн.	7	
751–1000 грн.	29	
1001–1500 грн.	18	
1501–2000 грн.	17	
2000 грн. і більше	16	
<i>Відмова від відповіді</i>	4	
<i>Важко відповісти</i>	3	

Таблиця 17

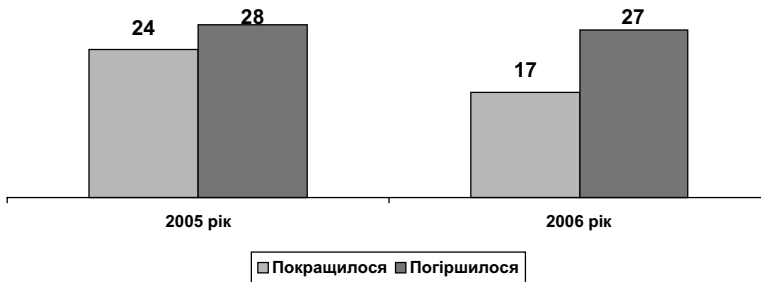
Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Середнє значення щомісячного доходу на одного члена сім’ї, який вважали б сьогодні достатнім для нормального життя серед різних груп населення, грн.”, %

<i>Залежно від віку</i>		<i>Залежно від матеріального становища</i>		<i>Залежно від типу поселення</i>	
18–28 років	1793	Дуже низьке	1175	Обл. центр	2053
29–39 років	1904	Низьке	1360	Місто	1537
40–49 років	1837	Нижче середнього	1560	Село	1358
50–59 років	1640	Середнє	1645		
60 +	1148	Вище середнього	2400		

Таблиця 18

Динаміка розподілу відповідей респондентів на запитання:
 „Як змінилося за останній рік Ваше матеріальне становище
 (матеріальне становище Вашої сім'ї)?”, %

Рік	2005		2006	
Значно поліпшилося	3	24	2	17
Дещо поліпшилося	21		15	
Не змінилося	47		53	
Дещо погіршилося	20	28	21	27
Значно погіршилося	8		6	
Важко відповісти	1		3	

Зміни в країні за 2006 рік очима населення

- Оцінка змін за 2006 р. в економічній та політичній сферах життя країни має негативний баланс. Загалом більше половини відмічають погіршення ситуації.
- На думку респондентів, в країні погіршилася ситуація із корупцією (30% проти 24% у 2005 р.), а найбільш негативно оцінюють рівень поширеності корупції опитані на Заході країни (50%) та у м. Києві (63% вважають, що майже всі посадовці причетні до корупції). Більше половини населення (54%) вважають, що в боротьбі з корупцією нічого не змінилося.
- Зберігається тенденція позитивних оцінок щодо свободи засобів масової інформації (28% зазначили, що ситуація поліпшилася, а 14% – що погіршилася).
- Як і минулого року, процес формування державного бюджету вважається непрозорим та таким, що сприяє неефективному використанню державних коштів. Загалом 78% вважають, що кошти державного бюджету витрачаються неефективно, а 72–77%, що формування бюджетів різного рівня (державний, обласні, місцеві) є непрозорим.

Таблиця 19

Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Як, на Вашу думку, за останній, 2006 рік змінилися різні складові життя в Україні?”, %

	2005 рік				2006 рік			
	Погіршилися	Не змінилися	Поліпшилися	Важко відповісти	Погіршилися	Не змінилися	Поліпшилися	Важко відповісти
Економічна ситуація в країні	56	27	15	2	57	29	12	2
Політична ситуація в країні	47	29	20	4	55	29	14	2
Боротьба з корупцією	24	49	21	6	30	54	11	5
Свобода засобів масової інформації	16	37	42	5	14	54	28	4
Стан демократії	18	41	32	9	20	56	18	6

Таблиця 20

Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Як Ви думаєте, наскільки ефективно витрачаються зараз кошти Державного бюджету України?”

	2005		2006	
Ефективно	3	15	1	12
Скоріше, ефективно	12		11	
Скоріше, не ефективно	27	70	29	78
Не ефективно	43		49	
<i>Важко відповісти</i>	15		10	

Таблиця 21

Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Якою мірою Ви погоджуєтесь з таким твердженням: “Формування бюджету в Україні на різних рівнях є прозорим (відкритим для громадськості)”?”

Державний бюджет	2005 р.		2006 р.	
Повністю згоден(а)	8	25	5	18 (-7%)
Скоріше, згоден(а)	17		13	
Скоріше, не згоден(а)	30	65	35	75 (+10)
Повністю не згоден(а)	35		40	
<i>Важко відповісти</i>	10		7	
Обласний бюджет	2005 р.		2006 р.	
Повністю згоден(а)	4	17	3	15 (-2%)
Скоріше, згоден(а)	13		12	
Скоріше, не згоден(а)	34	70	35	77 (+7)
Повністю не згоден(а)	36		42	
<i>Важко відповісти</i>	13		8	
Місцевий бюджет	2005 р.		2006 р.	
Повністю згоден(а)	5	18	4	18 (-0%)
Скоріше, згоден(а)	13		14	
Скоріше, не згоден(а)	33	69	31	72 (+3)
Повністю не згоден(а)	36		41	
<i>Важко відповісти</i>	13		10	

Таблиця 22

Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Як Ви вважаєте, наскільки поширені хабарництво і корупція у нашій країні?”, %

	2002 рік		2005 рік		2006 рік	
	1	16	1	21	1	16
Майже ніхто з посадових осіб не залучений до цього	1	16	1	21	1	16
Деякі посадові особи залучені до цього	15		20		15	
Більшість посадових осіб залучені до цього	39	78	42	74	39	82
Майже всі посадові особи залучені до цього	39		32		43	
<i>Важко відповісти</i>	6		5		2	

Таблиця 23

Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Як на Вашу думку, чи дає реальні позитивні наслідки боротьби з корупцією в Україні протягом останнього року?”, %

	2005 рік		2006 рік	
	5	38	2	25
Так, і значні	5	38	2	25
Так, але не істотні	33		23	
Ніяких результатів немає	35	55	40	70
Насправді ніякої боротьби з корупцією немає	20		30	
<i>Важко сказати</i>	7		5	

Таблиця 24

Розподіл відповідей респондентів на запитання: “Як Ви вважаєте, в даний час у нашій країні більше, стільки ж або менше людей, що живуть у бідності, ніж 10 років тому?”, %

Рік	Україна в цілому			
	2002	2003	2005	2006
Більше	84	73	53	57
Стільки ж	9	16	29	25
Менше	3	5	12	14
<i>Важко відповісти</i>	4	6	6	4

Рік	У Вашому населеному пункті			
	2002	2003	2005	2006
Більше	78	69	50	52
Стільки ж	13	19	31	28
Менше	5	7	14	17
<i>Важко відповісти</i>	4	5	5	3

Чи задоволені українці тим, як склалося їхнє життя у році, що минає?

Таблиця 25

Динаміка розподілу відповідей респондентів на запитання: „Як змінилося за останній рік становище країни в цілому?, %

	2005 рік		2006 рік	
	Значно поліпшилося	2	17	1
Дещо поліпшилося	15	10		
Не змінилося	28		44	
Дещо погіршилося	29	52	31	42
Значно погіршилося	23		11	
<i>Важко відповісти</i>	3		3	

Таблиця 26

Динаміка розподілу відповідей респондентів на запитання: „Наскільки Ви задоволені тим, як складалося Ваше життя у році, що минає?“, %

	2005 рік	2006 рік
Зовсім не задоволені	9	7
Скоріше, не задоволені	28	18
Рівною мірою як задоволені, так і не задоволені	39	49
Скоріше, задоволені	20	22
Повністю задоволені	2	3
<i>Важко відповісти</i>	2	1

З якими настроями Україна буде зустрічати Новий 2006 рік?

Позитивним надбанням 2006 р. можна вважати меншу кількість людей, що будуть зустрічати Новий рік у поганому настрої. Дані опитування вказують, що зменшилася частка тих, хто зовсім (7% проти 9% у 2005 р.) та, скоріше, незадоволений (18% проти 28% у 2005 р.) тим, як склалося його життя в 2006 р. Частка задоволених становить 25% (проти 22% у 2005 р.).

Таблиця 27

Динаміка розподілу відповідей респондентів на запитання:
«Незабаром Новий рік. З якими настроями Ви вступасте в нього?», %

	2005 рік (настрої на 2006 рік)		2006 рік (настрої на 2007 рік)	
	Вважаю, що моє життя докорінно зміниться на краще	12	55	10
Вважаю, що моє життя трохи поліпшиться	43	38		
Вважаю, що моє життя істотно не зміниться	32		34	
Вважаю, що моє життя трохи погіршиться	6	8	7	11
Вважаю, що моє життя значно погіршиться	2		4	
<i>Важко відповісти</i>	5		7	

Таблиця 28

Розподіл відповідей респондентів на запитання: «Незабаром 2007 рік.
З якими настроями Ви вступасте в нього?», %

	18–28 років	29–39 років	40–49 років	50–59 років	60 і старше років
Вважаю, що моє життя докорінно зміниться на краще	19	11	12	6	5
Вважаю, що моє життя трохи поліпшиться	44	49	40	37	24
Вважаю, що моє життя істотно не зміниться	27	26	30	37	45
Вважаю, що моє життя трохи погіршиться	4	5	7	10	11
Вважаю, що моє життя значно погіршиться	2	2	5	4	6
<i>Важко відповісти</i>	4	7	6	6	9

Де і як українці планують зустрічати Новий рік?

Таблиця 29

Розподіл відповідей на запитання: „Де Ви плануєте зустріти Новий рік?“
залежно від віку опитаних, %

2006 рік	Всього	18–28 років	29–39 років	40–49 років	50–59 років	60–99 років
Вдома, в колі сім'ї, друзів	79	53	76	83	87	95
В гостях у друзів, знайомих, родичів	12	27	12	8	7	3
В ресторани, кафе, барі, нічному клубі	5	13	5	3	2	0,3
На центральній площі Вашого міста, села (там, де стоїть новорічна ялинка)	1	3	1	0,2	1	0,2
На курорті, на базі відпочинку в Україні	1	1	2	1	0,5	0,3
За кордоном	1	0,4	1	2	1	0

Що в Україні люблять найбільше: дарувати чи отримувати подарунки до Нового року?

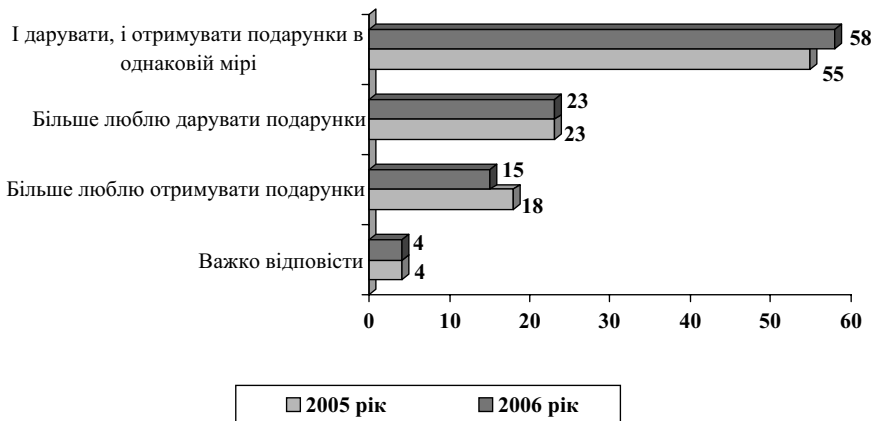

Рис. 4. Розподіл відповідей респондентів на запитання: „Скажіть, що Ви любите більше: дарувати чи отримувати подарунки до Нового року?”, %

Таблиця 30
Розподіл відповідей респондентів на запитання: „Скажіть, що Ви любите більше, дарувати чи отримувати подарунки до Нового року?”, %

2006 рік	Залежно від віку респондентів					За статтю	
	18–28 років	29–39 років	40–49 років	50–59 років	60–99 років	Чол.	Жін.
І дарувати, і отримувати подарунки в однаковій мірі	59	59	61	59	54	55	60
Більше люблю дарувати подарунки	15	23	24	28	28	27	21
Більше люблю отримувати подарунки	24	16	13	10	9	13	16
Важко відповісти	2	2	2	3	9	5	3

Які подарунки від Діда Мороза найбільш бажані?

Найбільш бажаними подарунками для опитаних стали побутова техніка – 14%; 8% побажали грошей, 7% квартиру, 3% одяг або взуття. Серед бажаних подарунків – подорожі по Україні та за кордон.

11% в подарунок від Діда Мороза зажадали здоров'я та благополуччя для себе та своїх близьких. Багато респондентів говорили про благополуччя в родині та країні, щастя та гарний настрій.

Скільки грошей планують витратити українці на новорічні подарунки рідним, друзям та знайомим?

Самі респонденти планують витратити на новорічні подарунки в середньому по 300 грн. (чоловіки – 350 грн.). Найбільші суми планують витратити особи 30–50 років.

Таблиця 31

Розподіл відповідей респондентів на запитання: „Скільки приблизно Ви плануєте витратити на подарунки рідним, друзям, знайомим на Новий рік?“, %

	2005	2006
0 грн.	4	3
Від 1 до 50 грн.	22	11
Від 51 до 100 грн.	27	21
Від 101 до 200 грн.	22	23
Від 200 до 500 грн.	15	23
Від 501 до 1000 грн.	3	8
Більше 1000 грн.		3
Не дали відповідь на запитання	7	8
		Середня сума – 300 грн.

Таблиця 32

Середня сума, яку планують витратити на новорічні подарунки різні групи населення, грн.

	Групи	Сума в грн.
За віком	18–28 років	298
	29–39 років	412
	40–49 років	423
	50–59 років	252
	60 років та старші	150
За статтю	Чоловіки	350
	Жінки	260
Залежно від матеріального становища	Дуже низьке	70
	Низьке	136
	Нижче середнього	210
	Середнє	310
	Вище середнього	840